

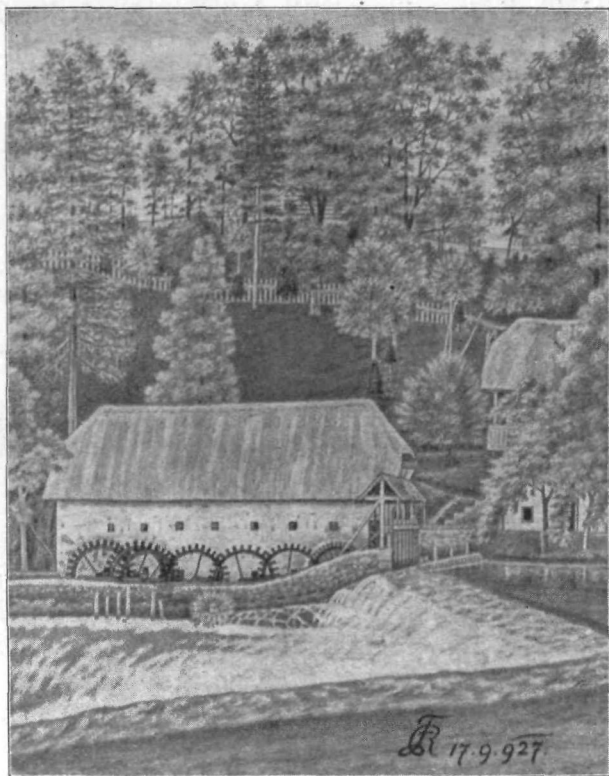
FR. ROJEC:

Sela pri Šumberku.

(Konec.)

selski občini ni nobenega potoka in nobenega studenca. Ima pa skoro vsaka hiša svoj vodnjak, kjer se nabira deževnica s streh po žlebovih. To vodo rabijo za kuho in pitje, a za napajanje živine so navadno napravljene po vaseh skupni kalci (ali luže). Na Selih pa je preskrbljeno tudi za dobro pitno vodo. Na vasi je v bližini cerkve velik in globok vodnjak. Vanj je navrnjen dotok vode s cerkvene strehe po

več metrov dolgem podzemeljskem rovu, kjer se voda pretaka po kamenju in pesku in nazadnje se še precedi skozi precejalnik, preden priteče v vodnjak. Voda v tem vodnjaku je popolnoma čista in vedno hladna kakor studenčnica.

V selski okolici je bližnja reka Krka, ki ima mnogo močnih slapov. Ti gonijo številne mline in žage. S Sel nosijo in vozijo žito v krške mline pod Zagradcem, ki so oddaljeni od Sel poldrugo uro hodá.

Tudi jaz sem v svoji deški dobi tja nosil v mlin domače žito v družbi brata ali sestre, najčesče pa v večji družbi svojih vaških vrstnikov in vrstnic in doraslejših vaščanov. V mlinu moraš počakati, da se žito zmelje. Potem neseš domov moko namesto žita, seveda v toliko manjši meri, kolikor si mlinar vzame žita kot plačilo za svoje delo. V mlinu moraš čakati po eno uro ali več ur, kakor je družba velika. V zimskem času smo hodili v mlin podnevi, v poletju, ko je mnogo dela na polju, pa največkrat na noč. Vračali smo se tudi ponoči takoj, ko je bilo naše žito zmleto. Ti pohodi v mlin in iz njega domov mi zbujajo še dandanašnji prijetne in neprijetne spomine, ki so mi dali povod, da sem si narisal veliki draškovaški mlin v bližini Zagradca. Zdaj priobčujem njegovo podobo v »Zvončku«.

Reka Krka je nekdanj slovela zaradi izredne množine rakov, ki so živeli v njej. Tudi v mojih mladih letih je bila Krka še oblagodarsjena s temi lepimi in zanimivimi živalcami. Večkrat sem jih v družbi svojih tovarišev lovil ponoči ob luči med kamenjem po plitvinah na jezu ali po tratih ob vodni strugi. Pozneje pa se je nenadoma pojavila med krškimi raki kužna bolezen, ki je vse pokončala. Naša ljuba dolenska Krka je še danes brez njih.

Muca Maca.

*Naša muca, muca Maca
in naš Vojček, dva pajaca,
sta napravila predstavo
vsej vasici na zabavo.*

*Tam pred cerkvijo na trati
sta pričela se dajati;
ona s tacio, on z ročico
tepla sta se za resnico.*

*Naša muca, muca Maca —
kremplje ima njena taca,
vojskovala se je kruto,
Vojčku dala je klofuto.*

*Pa sirotku pocedila
z lička kri je in oblila
vse obširno je bojišče:
vsakdo najde to, kar išče!*

Radivoj Rehar.